

- ✿ Folklorna skupina Breznica III., KD dr. France Prešeren Žirovnica: U ŠTERO
- ✿ Folklorna skupina Mularija z Borjača, KD Jože Pahor Sežana: SREČKO KOSOVEL MED VRSTNIKI
- ✿ Folklorna skupina OŠ Sladki Vrh, podružnica Velka: ZA JEST BO ŽI ŠLO, ČI BO POULEG MESO
- ✿ Otroška folklorna skupina KD Šmartno pri Slovenj Gradcu: POTUJOČA ŠTARCUNA
- ✿ Otroška folklorna skupina, Društvo za kulturno vzgojo Krog Maribor: ZAJČEK AL' SE ME BOJIŠ
- ✿ Folklorna skupina Breznica II., KD dr. France Prešeren Žirovnica: MLINČEK
- ✿ Folklorna skupina Buške čeče an puob', OŠ Bovec: RADI SE IGRAMO OKOLI KAŠTE
- ✿ Otroška folklorna skupina KUD Oton Župančič Sora Medvode: IGRAJMO SE OHCET
- ✿ Druga otroška folklorna skupina Folklornega društva Kres Novo mesto: LEPO ŽVIŽGAL, LEPO PEL IN SE ZRAVEN ZAVRTEL
- ✿ Folklorna skupina Prežihovci, KD Prežihovci, OŠ Prežihovega Voranca Maribor: PRSTNA IGRA

Vsem vodjem skupin, ki ste mi popestrili popoldneve na medobmočnih srečanjih se lepo zahvaljujem. Hvala tudi tistim, ki se vsako leto znova trudite in ustvarjate nove odrske postavitve. In nenazadnje hvala organizatorjem srečanj, ki skupinam omogočajo, da svoje programe predstavljajo in se na prireditvah dobro počutijo.



Otroška folklorna skupina KUD Oton Župančič iz Sore pri Medvodah na Ringa raja 2005. Maribor, maj 2005.
Foto: Janez Eržen.

DESET LET FOLKLORNE SKUPINE ZGORNJA LOŽNICA

SIMON JAVORNIK

V starih časih si ljudje niso znali predstavljati poštenega dela brez poštenega likofa. Po celodnevem napornem delu so si znali dati duška, se poveseliti, ob tem pa so vede ali nevede oblikovali in ohranjali šege in navade. Namreč, ko so se nekdanj zbrali vaščani, da na primer skupaj požanjejo njivo, pokosijo travnik, omlatijo žito, to težko delo zanje ni bilo le delo. To je bil praznik cele vasi, praznik v vsej njegovi celovitosti, kar se je izražalo v obnašanju, obleki, jedi, plesu, pesmi idr.

Delo je bilo težko, saj je bilo večinoma ročno. Zaradi tega so si bili ljudje prisiljeni pomagati, kar je vodilo v nastanek tesnih vezi med sosedi, sovaščani. Tako tudi dogodki, ki niso bili povezani z delom, kot so rojstvo, smrt in še posebej poroka, niso bili le družinski praznik, saj se je npr. vsaj ob šrangji zbrala večina vaških fantov. Niso pa se veselili le po končanih velikih delih ali ob velikih dogodkih življenjskega cikla, ampak tudi ob cerkvenih in drugih praznikih koledarskega leta (koledovanje, pustovanje, kresovanje, martinovanje ...), in s šegami ustvarjali našo kulturno dediščino.

Del te dediščine sta tudi petje in ples. Zanju ugotavljamo, da še zdaleč nista izumrla - le preoblikovala sta se. Ni izleta brez zapete pesmi in ni veselice brez polke in valčka.

In zakaj danes plesati? Vzroki so še vedno enaki kot pred desetletji ali stoletji. Želimo se poveseliti, sprostiti, zaplesati z nekom, ki nam je všeč, ker je ples priložnost za zблиžanje. Želimo pa tudi ohranjati izročilo naših prednikov.

Med ljudi s tako željo sodimo tudi člani Folklorne skupine Zgornja Ložnica. Skupina se pogumno bliža svojim najstniškim letom, saj smo nekateri skupaj že deseto leto, kar smo proslavili s Folklornim večerom, za katerega se je ideja porodila že pred leti in smo jo družno s člani nekdanje folklorne skupine udejanili 20. novembra 2004. Predstavili smo dva spleta gorenjskih plesov, splet prekmurskih in splet štajerskih plesov. Nekdanji člani Folklorne skupine Impol so se predstavili s spletom štajerskih plesov, gostje iz Grčije, folklorna skupina Micrasia union of new Eyakripa pa nam je približala del grške kulture.

Odmevnost prireditve v medijih in odziv obiskovalcev folklornega večera ob praznovanju našega desetega leta



Folklorna skupina Zgornja Ložnica na obletnici, november 2004. Foto: Samo Mikuž.

kaže, da smo popestrili jesensko novembrsko soboto in mnogim ostali v prijetnem spominu, kar nam pomeni nagrado in plačilo za ves vložen trud v preteklih letih, saj vse, kar delamo, delamo iz srca.

Ni naključje, da so nam deseto leto delovanja pomagali proslaviti prav nekdanji impolčani. Letos namreč mineva dvajset let od njihovih začetkov in so praznovali tudi oni. Dodaten vzrok za skupno slavlje je bilo dejstvo, da sta se po prenehanju delovanja impolskih folklornikov ustanavljanja Folklorne skupine Zgornja Ložnica lotila njihova najmlajša člana Tadej Smogavec in Simon Javornik ob spodbudah in pomoči Jožice in Andreja Smogavca. Začetki so bili toliko lažji zaradi odločitve članov Folklorne skupine Impol, da novopečenim folklornikom zapustijo kostume. Vsem se iskreno zahvaljujemo.

Kostume smo torej imeli, in to kar tri komplete - za štajerske, gorenjske in prekmurske plesne. Naučiti se je bilo treba le še plesov in kot pravi Štajerci smo se najprej posvetili štajerskim, pozneje še gorenjskim in prekmurskim. Obvladati tako širok spored plesov iz različnih slovenskih pokrajin ni bilo preprosto, saj se med seboj zelo razlikujejo. Vendar nam je z rednimi vajami to uspelo. Vsa leta nam je za vaje dajala streho nad glavo Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica - podružnica Zgornja Ložnica. Vodstvu šole, še posebej vodji podružnice v pokoju gospodu Ediju Pogorevcu se za odlično sodelovanje zahvaljujemo in upamo, da se bo nadaljevalo tudi v prihodnje. Marsikdaj, še posebej pred nastopi, so bile potrebne dodatne vaje, ki so potekale zunaj ustaljenih petkovih večerov; tudi ob koncu tedna in med počitnicami.

Poleg rednih petkovih in dodatnih vaj pred nastopi se v zadnjih letih enkrat na leto odpravljamo še na intenzivne tridnevne priprave. Te seveda ne pomenijo le plesnega garanja. Ob resnem delu je to tudi priložnost za druženje,

zabavo in obvezen krst novih članov, ki tako postanejo po njem pravi folklorniki. Tako se vselej vračamo domov polni novih vtisov, prijetnih spominov, bolje plesno podkovani in težko čakajoč na naslednje priprave.

V začetku našega delovanja smo se lahko pohvalili s številčnostjo, saj so bili člani tako osnovnošolci kot srednješolci. Žal je bilo treba zaradi prostorske stiske članstvo zmanjšati. Na podlagi več dejavnikov, med katerimi sta bila velikost kostumov in dejstvo, da imajo osnovnošolci možnost obiskovati folklorno skupino na osnovni šoli, smo postavili spodnjo starostno mejo pri petnajstih letih. Število članov se je z leti spet povečalo in ponovno se lahko pohvalimo s številčnostjo, a na srečo zmanjševanje

tokrat ne bo potrebno. Z letošnjim letom smo namreč krajani Zgornje Ložnice dobili novo večnamensko dvorano, kamor se iz šolskih hodnikov selijo tudi ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Poleg številčnosti se lahko pohvalimo z vedno boljšim plesnim znanjem, kar dokazujejo vse pogostejše uvrstitve na medobmočne revije. Prvič nam je uspelo leta 1998 pod mentorstvom Marjana Drea, nato leta 2001 pod mentorstvom Tadeje Belak, pa leta 2003 pod mentorstvom Jožeta Javornika in leta 2004 pod metnorstvom Andreja Flisa.

V našem desetletju so se torej zvrstili štirje mentorji. Od leta 1995 nas je osnov plesa učil Marjan Dreo, ki je bil poprej mentor Folklorni skupini Impol. Nastal je splet štajerskih plesov, s katerim smo se prvič predstavili leta 1996 na območni reviji na Tinju. Do svojega odhoda leta 2000 nas je naučil še prekmurske in gorenjske plesne. Naslednji dve sezoni je bila mentorica Tadeja Belak, ki je bila poleg Simona Javornika in Tadeja Smogavca ena najmlajših članic Folklorne skupine Impol in med prvimi člani Folklorne skupine Zgornja Ložnica. V času, ko nas je kalil še Marjan Dreo, si je Tadeja nabirala dodatne izkušnje, sprva v vrstah Akademске folklorne skupine France Marolt, nato še pri Akademski folklorni skupini Študent, širila svoje znanje na seminarjih in bila tako primeren Marjanov naslednik. V sezoni 2002/2003 je mentorstvo prevzel Jože Javornik. Še eden, ki se je kalil pri Folklorni skupini Impol in še pred tem pri Akademski folklorni skupini Študent. Delo je opravil več kot odlično, saj smo se takrat že tretjič uvrstili na medobmočno revijo.

Zadnji dve sezoni pa svoje korake pilimo pod mentorskim vodstvom Andreja Flisa. Naj omenimo, da tudi Andrej nabira izkušnje pri Akademski folklorni skupini Študent v Mariboru. Pridružil se nam je že na samem začetku, takrat še kot plesalec, in nas enako, kot prejšnji trije men-